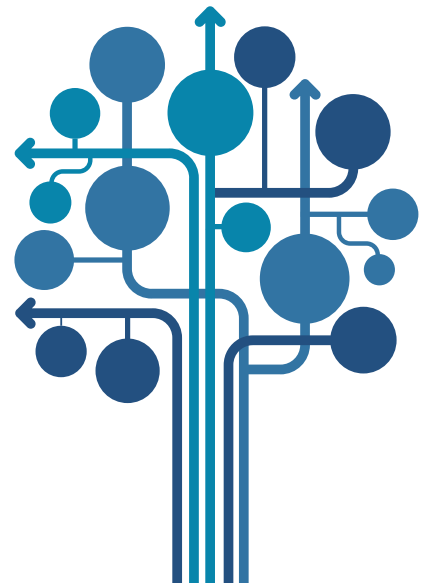

EPALE е-магазин јануар-март 2020.

EPALE фокус од јануара до марта:

**Еколошка
освешћеност и
заштита животне
средине**

ДРАГЕ ЕРАЛЕ КОЛЕГЕ,

Тематски фокус ЕРАЛЕ платформе у периоду од јануара до марта 2020. године био је како образовање одраслих може да подстакне и подржи промоцију вештина које омогућавају активно грађанство и друштвену ангажованост људи у областима као што су заштита животне средине, климатске промене и одговорна потрошња.

Ова тема је веома важна за Европску унију, јер се односи на [Европски зелени договор](#) - нову стратегију раста ЕУ у складу са животном средином, коју је крајем прошле године представила Европска комисија. Ово је такође важна тема узимајући у обзир и управо објављени UNESCO-ов [4. Глобални извештај о учењу и образовању одраслих](#), у коме се истиче да одрживост треба да игра кључну улогу у образовању одраслих. [Сазнајте више о овоме!](#)

Овим поводом, ЕРАЛЕ је 18. марта организовао онлајн дискусију на тему „Еколошка свест у области образовања одраслих“, током које су бројни чланови платформе поделили своје приче, савете, студије случаја и примере добре праксе на ову тему. Ово богато искуство које смо прикупили можете погледати на следећем [линку](#) (највећи део садржаја је на енглеском језику).

Ми у ЕРАЛЕ верујемо да активан систем за образовање одраслих има кључну улогу у креирању одрживог света. Позивамо вас да поделите своје идеје, примере добре праксе и пројекте на ову тему!
[► Напишите блог](#) [► Објавите вест](#) [► Поделите догађај](#) [► Поставите ресурс](#)

У наставку можете прегледати избор неких од најзанимљивијих блог чланака на ову тему објављених у протеклом периоду.

САДРЖАЈ

Платформа ЕРАЛЕ и подизање свести о заштити животне средине... три месеца за осмишљавање како образовање одраслих може да допринесе глобалној борби против климатских промена.....	3
Корпоративна друштвена одговорност: подстицање одговорности према очувању животне средине на раду.....	5
Зашто је прехрамбени отпад глобални проблем?.....	7
Животна средина и климатске промене у оквиру Еразмус+ пројеката за образовање одраслих.....	8
Савршен спој: кинестетичко учење и едукација у области екологије.....	10
GastroINKLUSIV – инклузивни материјал за учење за одрживу гастрономију.....	12
Велшки универзитети као покретачи иницијатива у борби против климатских промена.....	14
Како смањити утицај обука на ... животну средину?.....	16
Учење о циљевима одрживог развоја од стручњака: стратегија платформе Spotlight.....	18

Блог чланак је преузет са платформе. Аутор је [Altheo VALENTINI](#).

Линк ка оригиналном чланку: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/epale-environmental-awareness-three-months-discover-how-adult-education-can-contribute-global>.

Иако глобалну борбу против климатских промена тренутно предводи шведска тинејџерка која не оклева да изрази бес против старијих генерација, желели бисмо да отпочнемо 2020. годину уз поруку пуну наде и посвећености **улози образовања у подизању свести одраслих грађана о последицама климатских промена**, јер они могу у великој мери да допринесу позитивним променама и буду узор осталима у светској борби против климатских промена.

Од Оквирне конвенције УН о климатским променама ка Циљевима одрживог развоја

Међународна забринутост око глобалног загревања преточена је у прву [Оквирну конвенцију УН о климатским променама \(UNFCCC\)](#) 1992. године, а исте године основана је и Европска унија потписивањем [Мастрихтског](#)

[споразума](#) и његовом ратификацијом од стране држава чланица. Стога је јасно да је **очување животне средине одувек међу кључним приоритетима Европске уније** која континуирано ради на побољшању своје политике и поступања у овој области, у складу са препорукама из протокола и споразума Уједињених нација ([Протокол из Кјота, 1997.](#), [Маракешки споразум из 2001.](#)).

Суочавање са климатским променама захтева научни, али и **холистички приступ** где је **образовање стратешки стуб за постизање успешних резултата**. Стога је Организација Уједињених нација за образовање, науку и културу (UNESCO) почевши од [Декаде образовања за одрживи развој 2005-2014](#), а потом и [Глобалног акционог програма о образовању за одрживи развој](#),

2014. године уложила значајан труд и ресурсе како би помогла људима да разумеју и суоче се са последицама глобалног загревања, унапреде знања о климатским променама међу различитим циљним групама и омогуће женама и мушкарцима да усвоје одрживи стил живота.

Ове дугорочне припреме резултирале су најновијом [Агендом за одрживи развој до 2030. године, са чувених 17 глобалних циљева](#) и 169 подциљева којима ћемо се бавити на тренинзима и акцијама за подизање свести грађана Европске уније у наредних десет година.

Како укључити одрасле у иницијативе за заштиту животне средине?

У складу са политичким и образовним оквиром, **организације које раде на образовању одраслих позване су да се докажу у осмишљавању нових педагошких приступа за подизање свести одраслих и њихово укључивање у еколошке програме и иницијативе.**

Европска комисија уврстила је специфични Хоризонтални приоритет за циљеве заштите животне средине и борбу против климатских промена у KA2 предлоге за пројекте стратешких партнерстава током 2020. године.

Неколико мрежа и организација у оквиру Европске уније формирало је радне групе у вези са овом темом, као на пример [Удружење мреже Европљана](#), које је основало Групу за борбу против климатских промена, с циљем да едукује и мобилише стручњаке који раде на очувању културног наслеђа. Најзад, вреди поменути и бројне координационе активности које функционишу на локалном и националном нивоу у државама чланицама, међу којима су: [Мрежа за образовање у сфери одрживог развоја Данске](#) и [Алијанса за одрживи развој Италије](#).

Радујемо се бројним доприносима корисника платформе EPALЕ и **примерима добре праксе у сфери образовања и подизања свести одраслих у области заштите животне средине.** Предлажемо да истражите два значајна ресурса за учење преко интернета: [UN CC:e-Learn платформа](#), која нуди приступ разноврсним ресурсима и сервисима Уједињених нација за образовање у сфери климатских промена и [eduCCate Global платформа](#), онлајн академија за образовање предавача у области климатских промена.

КОРПОРАТИВНА ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ: ПОДСТИЦАЊЕ ОДГОВОРНОСТИ ПРЕМА ОЧУВАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА РАДУ

Блог чланак је преузет са платформе. Аутор је: [NSS UK](#).

Линк ка оригиналном чланку: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/corporate-social-responsibility-fostering-environmental-responsibility-work>.

Нова деценија за бољу корпоративну друштвену одговорност

Година 2019. била је година бројних промена и напретка у области заштите животне средине. Захваљујући акцијама попут покрета „Побуна против изумирања“ (Extinction Rebellion) питање одговорности према животној средини постало је једно од најзначајнијих политичких питања. Последице које различите пословне активности имају по животну средину су разноврсне и углавном веома штетне. Због тога се од предузећа очекује да преузму одговорност за своје поступке и потруде се да смање дате негативне последице. Запослени у сфери образовања нису изузетак. У овом блогу размотрићемо позитивне промене које могу да учине различите организације, како велике, тако и мале, у циљу унапређења животне средине и давања доброг примера другима.

Потрошачи и корисници су све свеснији сопственог утицаја на животну средину, па често радије користе услуге предузећа која се придржавају принципа корпоративне друштвене одговорности. Према овим принципима, од предузећа се очекује одговорно поступање

зарад општег јавног добра, шире друштвене заједнице и животне средине. Предузећа која се придржавају принципа корпоративне друштвене одговорности могу да имају и велику корист од тога, укључујући унапређење јавног имиџа, већи број муштерија или корисника и остваривање партнерстава са организацијама које, такође, послују у складу са датим принципима.

Мали кораци за предузећа представљају велике кораке у борби за очување животне средине

Чак и најмање промене могу да доведу до великих резултата. Постоји више различитих промена које предузећа могу да учине на лицу места: на пример, да ограниче штампање и рециклирају већу количину папирног отпада. Бројне организације преbacиле су се у дигиталну сферу и почеле да шаљу дигиталне документе уместо штампаних и да носе лаптоп рачунаре са собом на састанке уместо папира и оловке. Поред тога, сарађују са компанијама за рециклажу које прикупљају папирни отпад и на безбедан начин уништавају поверљива документа, водећи при том рачуна о животној средини.

Замените тренутно водеће брендове топлих напитака за оне из земаља у развоју, по принципу праведне трговине, јер они најчешће одговорно поступају према животној средини, водећи рачуна о очувању земљишта на коме се узгајају састојци, које ће, захваљујући томе, годинама бити употребљиво. Тиме нећете само допринети заштити животне средине, већ ћете и помоћи угроженом становништву у стицању средстава за живот.

Подстакните и колеге на позитивне промене на личном плану. На пример, представите или промовишите идеју доласка на посао уз помоћ бицикла. Обезбедите запосленима олакшице за куповину бицикла. Смањењем броја аутомобила на улици, смањује се и емисија угљен-диоксида и других штетних гасова, а коришћење бицикла има и позитиван утицај на здравље појединаца. Тако би се животна средина ван пословног простора побољшала услед смањења загађења. Олакшице за коришћење јавног превоза, као што су сезонске возне или аутобуске карте, такође могу да подстакну запослене да престану да користе аутомобил и допринесу смањењу загађења.

Тимске активности и еколошка освешћеност

Уврстите акције корпоративне друштвене одговорности у своје тзв. team building активности на послу, чиме ћете подстаћи формирање јединственог става према очувању животне средине. Постоје разноврсне активности за унапређење животне средине, а много тога можете да урадите с колегама. На пример, можете да одвојите одређено време за боравак ван канцеларије, на отвореном, и организујете неку активност која ће непосредно унапредити околину, као нпр. скупљање отпада или акцију чишћења одређеног терена. Можете и да замолите пријатеље и чланове породица колега да их спонзоришу, а прикупљени новац да донирате некој од организација за очување животне средине.

Сађење дрвећа је још једна могућност. Данас бројна предузећа подржавају сађење дрвећа са сваким продатим артиклом. То је случај са компанијом Етнис (Etnies) која производи обућу.

Она за сваки продати пар обуће засади по једно дрво. Можете, такође, да организујете дан за садњу дрвећа, када бисте вашим запосленима дали слободно преподне или поподне за добротворне акције.

Фарбање игралишта или стварање зелених површина су још неке од опција којима би се и деца и одрасли подстакли да проводе време на отвореном, у природи. Можете и да контактирате са школама и градским већем како би вам помогли да одредите погодну локацију или да радите на унапређењу зелених површина у близини радног места. На пример, да уредите простор за паузу на отвореном или да претворите неискоришћене кровне површине у прелепе кровне баште.

Већина компанија сваке године спонзорише једну или више добротворних акција. Једна од акција коју одаберете може да буде усмерена на животну средину. Прикупљајте новац за њу током целе године. Догађаји које организујете могу да буду у виду спонзорисаних спортских такмичења или такмичења у издржљивости, продаје торти и колача које донирају колеге или пак акција размене књига.

Зелена деценија 2020–2030.

Година 2020. уводи нас у нову деценију у којој ће предузећа и потрошачи засигурно преузети већу одговорност за животну средину, а различите организације би требало да се постарају да не заостају за тим. Позитиван став може да донесе различите погодности компанијама и да допринесе одржању пословног промета. Почетком године, саопштите запосленима које промене ћете донети како бисте показали да вам је позитиван утицај на животну средину приоритет и уверите се да су сви сагласни.

Како бисте остварили максималан позитиван утицај на успех вашег предузећа, постарајте се да промене саопштите и својим корисницима или купцима: искористите предности друштвених мрежа и рекламне поште како бисте их обавештавали о иницијативама корпоративне друштвене одговорности и напретку акција за прикупљање новчаних средстава.

ЗАШТО ЈЕ ПРЕХРАМБЕНИ ОТПАД ГЛОБАЛНИ ПРОБЛЕМ?

Блог чланак је преузет са платформе. Аутор је: [Марија Елена Борг](#).

Линк ка оригиналном чланку: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/why-food-waste-global-issue>

Према наводима Организације Уједињених нација за храну и пољопривреду, око трећине целокупне произведене хране на свету изгуби се (у процесу производње) или се поквари (у фази малопродаје и потрошње). У извештају консултантске куће Boston Consulting Group из 2018. године наведени су алармантни подаци који говоре о томе да ће се до 2030. године годишња количина неискоришћене хране повећати за једну трећину, што значи да ће 2,1 милијарди тона бити изгубљено или бачено. То одговара количини од најмање 66 тона бачене јестиве хране сваке секунде.

Ко је одговоран за толику количину прехранбеног отпада? Одговор је - читав ланац снабдевања, почевши од лоших еколошких и климатских услова, преко неодговарајућег складиштења хране, до лоших навика у исхрани. Храна која се баци у било којој фази ланца снабдевања узрокује траћење енергије и воде употребљених у процесу производње, прикупљања и достављања продавницама. Ово несумњиво има огромне последице по глобалну економију, друштво и животну средину.

Према чланку објављеном у Time магазину у новембру 2019. године, негативан утицај прехранбеног отпада на привреду је изузетно велики:

„Финансијски ударац прехранбеног отпада на привреду износи око [1 билион долара](#). Да вам мало приближимо ову цифру: за снабдевање читавог света чистом водом и канализацијом на годину дана потребно је само [150 милијарди долара](#).“

Спречавање бацања хране, или макар само дела хране која се тренутно баца, донело би нова средства за пружање подршке иницијативама за смањење сиромаштва широм света. Тиме се доводе у везу негативне последице које прехранбени отпад има по привреду и друштво. Према подацима Организације Уједињених нација за храну и пољопривреду, храна која се баца у богатим државама једнака је целокупној производњи хране у подсахарској Африци. Према томе, бољим управљањем ланцем снабдевања храном могао би да се нахрани цео свет.

Штавише, из угла заштите животне средине, вреди

споменути да прехранбени отпад узрокује висок степен загађења ваздуха, јер се, према неким проценама, из њега испушта око осам процената штетних гасова који креирају ефекат стаклене баште. Да појаснимо ову цифру: „индустрија прехранбеног отпада“ производи једнаку количину гасова који узрокују ефекат стаклене баште као и индустрија одеће и скоро три пута више гасова у односу на авио-индустрију.

Како би се ухватили у коштац са овим проблемом, крајем 2019. године, Пословни биро Малте и Институт за корпоративну друштвену одговорност Малте, који подржава Фондација HSBC Малта, отпочели су низ полудневних тренинга и предавања о смањењу бацања хране. Ови тренинзи и радионице били су намењени предузећима и њиховим запосленима. Том приликом обучено је преко 150 људи током периода од око два месеца.

Током тренинга, учесницима су најпре представљени проблеми у вези са прехранбеним отпадом из шире перспективе, уз појашњење како он утиче на различите сфере, укључујући животну средину, привреду и друштвену сферу. Затим су предложени практични поступци за смањење количине прехранбеног отпада. Неке од тема о којима се дискутовало укључују одрживе прехранбене навике, одрживу конзумацију морских плодова, исправно раздвајање органског отпада и узгајање из остатака хране.

Детаљније информације о кампањи „Предузећа у борби против прехранбеног отпада“ можете добити и контактирањем Габријела Касара (Gabriel Cassar), руководиоца пројекта Пословног бироа Малте, на gcassar@mbb.org.mt или кликом на линк www.mbb.org.mt/business-against-food-waste/ преко кога можете да budete у току са најновијим вестима.

Кампању „Предузећа у борби против прехранбеног отпада“ предводи Пословни биро Малте, у сарадњи са Институтом за туризам и Институтом за корпоративну друштвену одговорност Малте, у оквиру компаније HSBC Малта. Кампању подржавају компанија за одлагање отпада Wasteserv Malta, Туристичка организација Малте и Министарство туризма.

ЖИВОТНА СРЕДИНА И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ У ОКВИРУ ЕРАЗМУС+ ПРОЈЕКТА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ

Блог чланак је преузет са платформе. Аутор је [Altheo VALENTINI](#).

Линк ка оригиналном чланку: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/environment-and-climate-change-erasmus-projects-adult-education>.

Од званичног покретања програма 2014. године, Еразмус+ је уврстио „Животну средину и климатске промене“ у теме за које се могу слати предлози пројеката. У овом чланку, представимо колико су организације Европске уније посветиле пажње промоцији иновативних пракси у овој области, с посебним фокусом на пројекте мобилности и стратешких партнерстава у области образовања одраслих.

Пре свега, битно је истаћи да су се „Циљеви заштите животне средине и борбе против климатских промена“ нашли у Водичу кроз програм Еразмус+ тек 2020. године, у виду тзв. хоризонталних приоритета за избор предлога KA2 Пројеката стратешких партнерстава.

То је сјајна вест за све организације које се баве образовањем одраслих и вољне су

да размењују примере добре праксе и да побољшају постојеће и развију нове акције усмерене на **подстицање развоја свести о изазовима у сфери заштите животне средине и борбе против климатских промена**. Стога ће „приоритет бити пројекти усмерени на развој компетенција у различитим секторима који се баве одрживошћу, развојем „зелених“ секторских вештина, стратегија и методологија, као и курикулума усмерених на будућност, који би боље одговарали потребама појединаца. У оквиру програма биће подржано тестирање иновативне праксе за подстицање ученика, особља и омладинских радника да учествују у променама (нпр. да чувају ресурсе, ограниче употребу енергије и производњу отпада, компензују емисију угљен-диоксида, бирају одрживе опције за храну и мобилност итд.).

Предност ће бити дата и пројектима који могу да доведу до промена у личним изборима, потрошачким навикама и животном стилу, путем образовања, обука и спортских и других активности за младе“.

(Европска комисија. 2019. Водич за Еразмус+ програм. Стр. 101, Верзија 1 (2020): 05.11.2019.)

Према томе, уколико тражите партнере или инспирацију у текућим и завршеним пројектима које смо финансирали, препоручујемо да посетите [Еразмус+ платформу на којој су представљени резултати пројеката](#). Она садржи описе, резултате и контакт податке представника свих пројеката финансираних у оквиру Еразмус+ програма, као и информације о одређеним пројектима финансираним из претходних програма у области образовања, обука, омладине и спорта.

Уколико тражите пројекте усмерене на заштиту животне средине и борбу против климатских промена, пронаћи ћете 5.300 резултата, од којих њих 124 представљају пројекте мобилности у области образовања одраслих, док њих 75 представљају пројекте стратешких партнерстава у области образовања одраслих. Доступно је **скоро 200 различитих међународних иницијатива**, а одабране иницијативе могу се додати у виртуелни приручник који се може једноставно одштампати у ПДФ формату за лакше ишчитавање и дељење са колегама.

У наставку је наведено неколико нарочито успешно вођених пројеката који вам могу послужити као инспирација. Ови пројекти добили су ознаку „пример добре праксе“ од Европске комисије:

- КА1 Пројекти мобилности у области образовања одраслих

- [Проширење удруживања за заједницу у Аустрији](#)
- [Рад на развоју еколошког начина живота с акцентом на градске средине](#)

- [Размена за природу 2: управљање природним и културним добрима](#)
- [Како разумети природно и културно наслеђе?](#)
- [Мреже за развијање отпорности на недаће у Ливерпулу](#)
- [NET 4: управљање природним и културним добрима](#)
- [Агро-европски туризам: како освежити руралне области](#)
- [Професионализација тима](#)
- [Одрживи покрет](#)
- [Мрежа тренера за одржив начин живота](#)

- КА2 Пројекти стратешких партнерстава у области образовања одраслих

- [Прича о две будућности](#)
- [Food actions! Партиципативно учење и обука за креирање домаћинства која паметно поступају са храном](#)
- [Креативна урбана размена у Европи](#)
- [Вештине за подизање свести о климатским променама у осетљивим заједницама](#)
- [Сакупљај. Рециклирај. Произведи](#)
- [Утицај речног туризма на животну средину](#)
- [Образовање за одрживи развој руралних области у Словачкој, Летонији, Немачкој, Шведској и Данској](#)
- [Унапређење компетенција путем образовања у заштићеним областима](#)

САВРШЕН СПОЈ: КИНЕСТЕТИЧКО УЧЕЊЕ И ЕДУКАЦИЈА У ОБЛАСТИ ЕКОЛОГИЈЕ

Блог чланак је преузет са платформе. Аутор је: [NSS UK](#).

Линк ка оригиналном чланку: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/perfect-fusion-kinesthetic-learning-and-environmental-education>.

Различити типови људи имају различите стилове учења: једнима више одговарају звучни стимуланси, другима визуелни, али многи од њих сматрају да је **кинестетичко учење, као вид активног учења, најефикасније за меморисање информација**. Људи често најбоље памте када могу одређене информације да повежу са физичким покретима и активним учењем. Кинестетичко учење није корисно само за децу, већ и **одрасли боље уче када су активно укључени у одређени предмет**. Кинестетичко учење се често примењује код обука на радном месту, у виду активности за јачање тимског духа, а постоји и могућност за различите активности ван фирме.

Кинестетичко учење може значајно да допринесе и предметима у склопу образовања одраслих, поготово уколико се ради о природним наукама, као што је хемија, где је потребно спроводити различите експерименте, или биологија, где је потребно истраживати природни свет. **Код образовања у сфери**

екологије, примењује се кинестетичко учење тако што се бројне групне активности одвијају на терену и у оквиру пројеката који се баве климатским променама, природном средином и екосистемима.

Конкретне активности у области екологије погодне за кинестетичко учење

Одржива производња хране и узгој биљака

С обзиром да је свет суочен са огромним изазовима по питању производње хране и очувања усева, велики напори улажу се у развој одрживих система за производњу хране. Акценат је и на садњи дрвећа, како би се смањила количина гасова који производе ефекат стаклене баште и загађење. То захтева физичку активност, па учесници одлазе на терен како би утврдили могућности дате локације, обрађивали земљиште, обогатили га кључним хранљивим састојцима и ручно садили дрвеће и опасавали младе стабљике заштитном оградом.

Чишћење и сређивање пловних путева

Канали, реке, баре, језера и океан од кључног су значаја како за водени свет, тако и за копнени, па њихово очување и правилно одржавање спада у еколошке приоритете. Сјајна опција која укључује физичку активност је чишћење и сређивање пловних путева и водених површина. То подразумева уклањање накупљеног смећа, али и опалог лишћа са обала бара и језера.

Испитивање екосистема

Изласком на терен и посматрањем околине може да се одреди структура и равнотежа екосистема, као и могућности за њено унапређење. Испитује се биљни и животињски свет, климатски услови, терен и све што издваја дату локацију у односу на друге.

Кинестетичко учење, образовање у области екологије и животне вештине

Овај образовни спој може да подстакне развој разноврсних вештина које могу да буду корисне током целог живота, не само у пословном, већ и приватном животу. образовање у сфери екологије захтева анализу животне средине и негативних утицаја људских активности на климатске промене. **За ефикасно решавање проблема у вези са животном средином, потребно је користити вештине решавања проблема.** За узимање узорака, спровођење експеримената и успешан тимски рад потребно је да ове вештине буду веома развијене.

Проблеми у вези са животном средином су најбољи показатељ потребе за јаким тимским духом и заједничким приступом: уколико заиста желимо да се боримо против климатских промена, потребно је да свако од нас да свој допринос. **Да би се зауставиле промене климе, потребна је заједничка визија широм света, а образовање у сфери екологије је од кључног значаја за остварење овог циља.**

Грађанско васпитање је у блиској вези са образовањем у области екологије. **Борба против климатских промена захтева да грађани буду свесни последица својих поступака и посвећени**

унапређењу света: другим речима, они треба да буду савесни. Грађанске иницијативе су саставни део учења о екологији, а грађани могу да пруже велики допринос борби против еколошких изазова. Они најбоље познају своје окружење и често су први у акцијама чишћења и прикупљања новца за ове потребе.

Организације које унапређују учење у области екологије за одрасле

Одрживе заједнице – Еко Актив

Еко Актив ([EcoActive](#)) је организација која се бави образовањем грађана у области екологије и изналажењем начина за развој одрживих заједница, с посебним фокусом на рециклажу, компостирање и акције и стратегије за узгајање биљака и рашчишћавање терена.

Породично учење – Фонд за дивљи свет организације Центар Земље

Фонд за дивљи свет (Wildlife Trust) одржава групне обуке у седишту организације Центар Земље ([Centre of the Earth](#)), који се налази на удаљености од 1,5 км од центра Бирмингема. То је еколошки центар у коме посетиоци могу да уче о животној средини и дивљем свету. Породично учење је подржано, а фонд је обезбедио бројне ресурсе који се могу користити у овом центру. Ове обуке могу бити корисне и групама грађана.

Групе грађана, породице и фирме – Сачувајмо лепоту Шкотске

Ова организација има представништва у свим селима, насељима и градовима у којима се ради на очувању животне средине. Запослени у организацији Сачувајмо лепоту Шкотске ([Keep Scotland Beautiful](#)) посећују организације грађана и фирме и представљају начине на које је могуће допринети ширењу еколошке свести и донети позитивне промене.

GASTROINKLUSIV – ИНКЛУЗИВНИ МАТЕРИЈАЛ ЗА УЧЕЊЕ ЗА ОДРЖИВУ ГАСТРОНОМИЈУ

Блог чланак је преузет са платформе. Аутор је [Claudia HAMANN](#).

Линк ка оригиналном чланку: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/gastroinklusiv-inklusive-lernmaterialien-fur-eine-nachhaltige-gastronomie>.

Промовисање одрживих навика

У нашем глобализованом свету све је већи акценат на размишљању о поступцима нас самих. Које су последице мојих (потрошачких) навика? На који начин могу да смањим потрошњу ресурса? Стратешко партнерство „GastroINKLUSIV – нови модели за инклузивно образовање у стручним школама“ бави се питањима у вези са укључивањем тема одрживости и глобализације у образовни програм стручних школа. Конзорцијум пројекта, који се састоји од стручних школа и заинтересованих страна и компанија у сфери образовања, развио је моделе учења и креирао препоруке за стручне школе и компаније у прехранбеној индустрији. Циљ је да они који прођу обуку буду свеснији последица свог понашања у приватном и пословном животу и да стекну нову перспективу на професионалном плану.

Инклузивни приступ уз практичну примену

Инклузивно образовање подразумева образовање свих заједно, без обзира на инвалидитет. Како би то било могуће, предавачи морају да имају приступ новим идејама и материјалима који се могу применити у

подучавању. Пројектни тим, који се састоји од једанаест партнерских институција из три државе Европске уније, поставио је себи задатак да развије материјале за инклузивно образовање у прехранбеној индустрији. Ови материјали намењени су најширој могућој циљној групи. Развијен је инклузивни модел подучавања, садржај и циљеви обука, као и ресурси за обуке на стандардном и једноставном језику. Предавачи такође имају приступ дидактичким обукама за што боље искоришћавање материјала. Захваљујући томе омогућено је спровођење обука које свим учесницима пружају практичне вештине и знања.

Шира слика

Поред четири целине за обуку – о месу, риби, поврћу и смањењу прехранбеног отпада – развијени материјал обухвата и [игру симулације „Пилетина за Гану?“](#) [DE] о извозу живине у Африку. Ова игра омогућава учесницима да преузму улогу различитих интересних група и подстиче дискусију и проналажење компромиса. Сагледавањем

шире слике изван сопственог хоризонта, признавањем нових веза и интеракцијом са другим играчима, они се, између осталог, инспиришу и мотивишу да у већој мери учествују у политичком, друштвеном и интеркултуралном контексту.

Приручник под називом [„Рецепти за успех. Инклузивни материјал за учење, за одрживу гастрономију”](#) [DE] садржи материјал за стручне школе у прехранбеној индустрији. Ова брошура илуструје начине на које одрживост и глобализација могу да се укључе у подучавање, а пружа и појашњење на који начин је могућа интерна диференцијација у хетерогеној групи, која је кључна за успешну инклузију.

Пројектни тим желео је да и предавачима представи концепт инклузије и да им омогући стицање неопходних компетенција, како би могли да примене овај приступ. Услед тога креиран је „Приручник са препорукама за развој инклузивних материјала за учење” [DE]. Сви заинтересовани могу у њему да потраже идеје за развој инклузивних материјала, као и техника и структура предавања којима се промовише инклузија. Предавачи могу да пруже нове перспективе и увиде од значаја за свакодневни рад.

Успешан подухват

Маја 2018. године, „GastroINKLUSIV” је заједно са пројектом „Anders Wirtschaften – Globales Lernen für die Berufliche Bildung” („Пословање на другачији начин – глобално стручно образовање”) добио Награду одрживости на Образовном конгресу одржаном у Немачкој 2018. године, под називом WeltWeitWissen – Lernen für den Wandel („Знање широм света – образовањем до промена”).

Европска комисија номиновала је овај пројекат за Награду за изванредно стручно образовање и обуку (VET Excellence Award) 2019. године. Пројекат је освојио високо треће место, чиме се нашао испред више стотина Еразмус+ пројеката.

Погледајте страницу [Одрживост у стручном образовању](#) [основна страница на немачком језику; истакнути чланци на енглеском језику], како бисте прочитали остале занимљиве чланке на ову тему.

О ауторима: Симон Албрехт (Simone Albrecht) ради у Удружењу центра за образовање одраслих (DVV), на темама превенције и солидарности у друштву. Клаудија Хаман (Claudia Hamann) ради у Националној агенцији Образовање за Европу на Федералном институту за стручно образовање и обуке (NA, BIBB), у области стручног образовања програма Еразмус+. Њен посао обухвата пружање помоћи стратешким партнерствима у креирању пријава и спровођењу пројеката.

Додатне информације

Линк ка сајту [GastroINKLUSIV пројекта](#) [DE]
Линк ка [пројекту на платформи Е+ за представљање резултата пројеката](#).

ВЕЛШКИ УНИВЕРЗИТЕТИ КАО ПОКРЕТАЧИ ИНИЦИЈАТИВА У БОРБИ ПРОТИВ КЛИМАТСКИХ ПРОМЕНА

Блог чланак је преузет са платформе. Аутор је: [NSS UK](#).

Линк ка оригиналном чланку: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/welsh-universities-driving-climate-change-initiatives>.

Еколошка освешћеност и заштита животне средине

У нову годину EPALЕ улази са новим тематским фокусом. Током овог периода главна тема биће **еколошка освешћеност и заштита животне средине**, а најбољи начин да је подржимо је да одамо заслуге еколошки освешћеним запосленима у сфери образовања одраслих.

У високошколским установама и школама производи се огромна количина смећа. С обзиром да су се многобројни студенти прикључили покретима попут Побуне против истребљења (Extinction Rebellion), **изузетно је важно да запослени у сфери образовања заузму чврст став у борби против климатских промена**. У овом блогу представимо **еколошки приступ четири универзитета у Велсу**.

Универзитет у Свонсију

Велс је познат по својим брдовитим зеленим долинама и пространим националним

парковима. Ту су прелепа природна пространства која становници и посетиоци веома желе да очувају. Универзитет у Свонсију је отишао и корак даље, ставивши заштиту животне средине на чело приоритета.

Прошле године **овај универзитет проглашен је једним од десет најзеленијих универзитета у Уједињеном Краљевству**. Он је дао приоритет напретку у области поступака и истраживања за очување животне средине, уз посвећеност екологији, повећању биодиверзитета на оба кампуса и већем степену рециклаже. Универзитет **улаже и у одрживи транспорт**: уведен је Сантандер-систем за изнајмљивање бицикала за читав град, не само за студенте и запослене универзитета, тако да цела заједница може да допринесе смањењу емисије штетних гасова. **Универзитет тежи да до 2026. године смањи емисију угљен диоксида и осталих штетних гасова за 35%.**

Универзитет у Свонсију окружен је предивним пределима и налази се на таквом месту да представља зелену оазу. Користи најновија сазнања у области екологије и преноси

их одржавањем курсева о одрживости, припремајући нову генерацију за позитиван приступ климатским променама.

Универзитет у Бангору

Овај универзитет налази се на 22. месту на глобалној листи најзеленијих универзитета у свету, чиме се доказао као један од предводника у заштити животне средине. Универзитет континуирано ради на смањењу потрошње енергије и емисије штетних гасова на годишњем нивоу, а рециклира и велику количину отпада. **Одрживост се огледа у сваком аспект**у рада универзитета, а у свакој фази стратешког планирања води се рачуна о заштити животне средине.

У кампусу постоји Центар за одрживост који представља средиште планирања одрживости широм универзитета. Циљ центра је унапређење одрживости путем истраживања, различитих пословних активности и **сарадње са другим велшким универзитетима, како би се постигле што веће позитивне промене широм државе.**

Универзитет у Јужном Велсу

Овај универзитет отворен је за предлоге студената о променама које треба увести широм кампуса, како би он постао еколошки прихватљивији. **Инсталиране су додатне канте за рециклажу** и договорено је да се постојећи тушеви и водокотлићи, када се покваре, замене одрживим моделима. У покушају да се смањи количина смећа која одлази на депоније, **папирни убруси се више не налазе у просторијама за припрему хране.**

Основана је студентска организација која ради на подстицању одрживости, с циљем да се студентима омогући непосредан утицај на процес доношења одлука. Студентска унија је, такође, подстакнута да предводи промене. Захваљујући њој, у Трефоресту се ускоро отвара прва **радња без отпада.**

Универзитет у Кардифу

Ова институција остварила је напредак **обезбеђивањем одрживог снабдевања храном на кампусу**. Универзитет сарађује са локалним произвођачима хране **с циљем побољшања снабдевања сезонском и органском храном**, услед чије производње не долази до прекомерног загађења. Али то није све! Универзитет се залаже и за смањење отпада од амбалажа и подстицање компостирања органског отпада. Постоји и акција „Сачувај шољу“, чији је циљ смањење отпада од једнократних чаша за кафу.

Универзитет једном месечно на кампусу организује пијаци и тада отвара врата локалним узгајивачима хране који нуде разноврсне производе. Ту се продаје воће, поврће, мед и органске кобасице, а добродошли су и становници који нису део универзитета.

КАКО СМАЊИТИ УТИЦАЈ ОБУКА НА ... ЖИВОТНУ СРЕДИНУ?

Блог чланак је преузет са платформе. Аутор је: [Veronika Tuul](#).

Линк ка оригиналном чланку: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/kuidas-vahendada-koolituse-moju-keskkonnale>.

Верујем да у данашње време сви знају да су заштита животне средине и еколошки освешћено поступање од кључног значаја за опстанак људског друштва. На овогодишњем скупу предавача под називом „Квалитет обуке“ (“Koolituse headus”) у Естонији, приликом анализе еколошке освешћености предавача који раде у образовању одраслих истакнут је значај фокусирања на конкретне проблеме у вези са заштитом животне средине. Тема дискусије била је: „Еколошка освешћеност предавача и смањење еколошког отиска током обука“. У овој дискусији учествовали су стручњаци из различитих сектора у сфери образовања одраслих, те је овај проблем сагледан из различитих перспектива. Током ове продуктивне и интензивне дискусије дефинисани су различити проблеми у вези са обукама и заштитом животне средине. Учесници су изнели и различите корисне предлоге за решавање тих проблема.

Свако од нас може да промени свет. Посвећеност појединаца еколошком поступању помаже нам да обезбедимо живот у чистијој и здравијој средини. Ипак, доношење одлука на личном плану захтева освешћеност и способност реализације,

те се може рећи да запослени у сектору образовања одраслих имају сјајну прилику да буду покретачи промена. С тим у вези, запослени у сфери образовања одраслих имају значајну предност над другима, јер они остварују непосредан контакт са бројним члановима друштва.

Утицај обука на животну средину

Тренутна пракса по много чему није усмерена ни на заштиту животне средине, ни на уштеду новца. Она опстаје само „зато што је одувек тако“. Међутим, мало шире размишљање и дубље анализе изнедриле су идеју да се уведу обуке са смањеним еколошким отиском и да њихови учесници буду еколошки освешћени.

Током дискусије, утврђене су кључне сфере у којима предавачи и организације које организују обуке могу да поступају еколошки. Оне се односе на просторије у којима се врше обуке, превоз, управљање отпадом, храну и воду за пиће и набавку за потребе обука.

Позитивне промене

Током овог догађаја, припремили смо мапу проблема у сарадњи са учесницима. Ту су побројани начини на које обуке негативно утичу на животну средину, као и предлози могућих решења:

Иако је закључак дискусије потврдио да нисмо увек у могућности да поступамо еколошки, ипак можемо да дајемо одређене предлоге. Можемо да предложимо учесницима да долазе на обуке јавним превозом, да пију воду из градског водовода и понесу своју боцу за воду, да их замолимо да смањимо собну температуру и да проверимо да ли ознаке и материјал могу да се користе више пута.

Кућа природе у Тартуу (Tartu Nature House) осмислила је [ВОДИЧ](#) [EST] за организовање еколошких догађаја. Овај детаљни водич садржи преглед кључних еколошких фактора на које треба обратити пажњу приликом организовања различитих догађаја, бројне идеје за „зелене“ догађаје, као и списак ставки које треба испунити.

Да би начин живота у друштву постао еколошки одржив, потребно је променити погледе на свет, чему предавачи могу свакодневно да доприносе. Предавачи који раде са одраслима имају веома широку циљну публику и стога имају прилику да прошире и унапреде схватања великог броја људи.

Решавање еколошких изазова је горући проблем, али нема разлога за панику јер мали кораци доводе до великих промена, тако да сви можемо већ данас да учинимо нешто за здравију и бољу животну средину за нас, као и за будуће генерације.

Преглед петог скупа предавача под називом „Квалитет обуке“ (“Koolituse headus”) и други снимци налазе се [овде](#) (на естонском језику).

[Вероника Тул](#) је креатор образовних програма и метода за преношење знања, предавач и амбасадор EPALe платформе. Заинтересована је за проширење прилика за учење које се заснивају на употреби технологије кроз практичан рад и професионални развој. Поседује седми ниво квалификације за образовање одраслих.

УЧЕЊЕ О ЦИЉЕВИМА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОД СТРУЧЊАКА: СТРАТЕГИЈА ПЛАТФОРМЕ SPOTLIGHT

Блог чланак је преузет са платформе. Аутор је [Altheo VALENTINI](#).

Линк ка оригиналном чланку: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/learning-sdgs-experts-strategy-spotlight-platform>.

Европска мрежа за одрживи развој (ESDN) недавно је покренула платформу [Spotlight](#). То је платформа на интернету која садржи бројне интервјуе са различитим стручњацима за одрживи развој. Бави се питањима као што су „Извештај о глобалном одрживом развоју за 2019. годину”, улогом компанија у остварењу циљева одрживог развоја (Sustainable Development Goals - SDG), циркуларном економијом и Агендом 2030.

У првом интервјуу са **Гијомом Лафортином** (Guillaume Lafortune), менаџером индекса циљева одрживог развоја у оквиру организације Мрежа решења за одрживи развој (Sustainable Development Solutions Network - SDSN), представљено је неколико тема у вези са одрживим развојем, Агендом 2030 и циљевима одрживог развоја. Неке од њих су: интеракција између науке и политике, улога предузећа у примени циљева одрживог развоја, Извештај о одрживом развоју за 2019. годину организације Мрежа решења за одрживи развој, одрживост као нови наратив Европске уније, Шест трансформација за одрживу будућност, као и визија Агенде 2030 за наредних 10 година.

Г. Лафортин пружа јасан преглед достигнућа у примени Агенде 2030 и описује образовање као једну од шест основних стратегија за трансформацију и постизање 17 циљева, њихових 169 подциљева и 244 индикатора, на интегрисан начин.

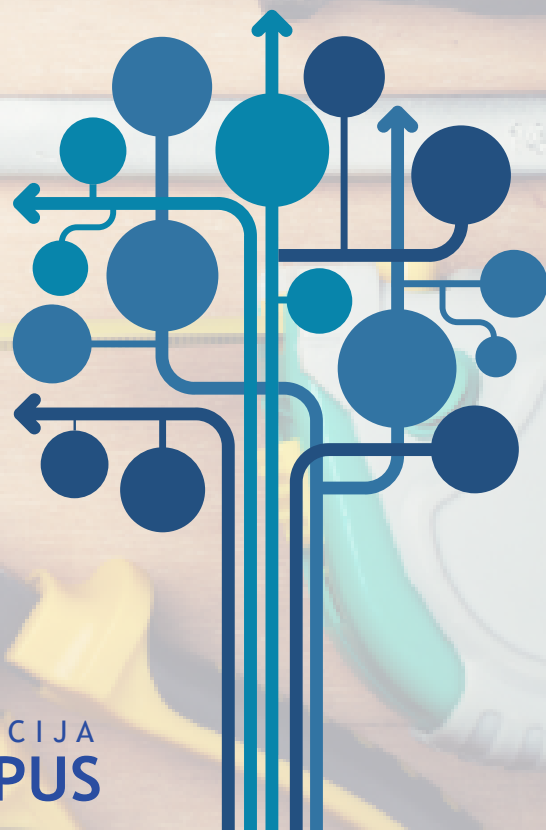
Унапређено образовање за одрживи развој треба да се примени и у школама и на одраслој популацији уопште, како би се унапредила свест о изазовима и пружиле додатне информације о томе како се може суочити са њима. Како би то било могуће, потребно је предузети одређене мере у четири кључне области:

- Суштински концепти и компетенције – научници и инжењери морају да додатно дефинишу релевантне суштинске концепте и компетенције. То подразумева осврт на улогу науке у друштву, с обзиром на начин на који се научна знања и знања из свакодневног живота допуњују и фокусирање на кључне вештине које су потребне лицима која се образују како би се суочила са сложеним изазовима.
- Институционални развој – он треба да укључи одрживу реформу наставног програма везаног за науку, нове теоријске и методолошке компоненте и институционалне оквире.
- Провера курсева – курсеви о одрживости треба да буду критички евалуирани и измењени кроз различите секторе.
- Партнерства – универзитети морају да успоставе нова партнерства изван академског оквира и да се повежу са другим институцијама широм света.

Према томе, иако је тачно да на националном нивоу радимо на пружању подршке таквој значајној трансформацији, подржавамо и напоре наднационалних тела, као што су Европска мрежа за одрживи развој (ESDN) и Мрежа решења за одрживи развој (SDSN), како бисмо створили прилике за учење и креирали алате које би запослени у сфери образовања за одрасле могли лако да користе. Конкретно, позивамо чланове EPALЕ заједнице да се пријаве на [ESDN Spotlight канал на Јутјубу](#) и да истраже отворене образовне ресурсе које нуди [SDG академија](#) мреже SDSN.

ЕРАЛЕ

Србија

Erasmus+

FONDACIJA
TEMPUS

ЕРАЛЕ НАЦИОНАЛНИ ТИМ ЗА ПОДРШКУ
ФОНДАЦИЈА ТЕМПУС

РУЖЕ ЈОВАНОВИЋ 27А

11000 БЕОГРАД

+381 11 33 42 430

Ovaj projekat se finansira
sredstvima EU

Ovaj dokument je finansiran sredstvima Evropske unije. Publikacija odražava samo
stanovišta autora i ni pod kojim uslovima se Evropska unija ili njene ins-
titucije ne mogu smatrati odgovornima za sadržinu dokumenta.